

**Četrnaesta sednica
FORUMA ZA KLIMATSKE IZGLEDE ZA JUGOISTOČNU EVROPU
(SEECOF-14)
25-26. novembar 2015. godine**

**KLIMATSKI IZGLEDI ZA ZIMU 2015/16. GODINE ZA
JUGOISTOČNU EVROPU I KAVKASKI REGION (SEE&C)**

Eksperti za klimu iz mreže Regionalnih klimatskih centara Regionalne asocijacije VI za Evropu Svetske meteorološke organizacije, i to iz nodova za dugoročnu prognozu (Meteo France, Francuska i Roshydromet, Rusija) i monitoring klime (Deutscher Wetterdienst, Nemačka); UK Met-Office-a; Globalnog centra za prognozu vremena Evropskog centra za srednjeročne prognoze vremena (ECMWF); Međunarodnog istraživačkog instituta za klimu i društvo (IRI, SAD); Nacionalnog centra za prognozu životne sredine (NCEP, SAD); Virtuelnog centra za klimatske promene za jugoistočnu Evropu (SEEVCCC, Srbija); i nacionalnih hidrometeoroloških službi zemalja SEECOF regiona značajno su doprineli uspešnom sprovođenju SEECOF-14 foruma u pogledu razvoja relevantnih dokumenta i obezbeđivanja naučnih smernica i preporuka.

SEECOF-14 se sastojao od sledećih koraka:

- Korak 1: kvalitativna procena tačnosti klimatskih izgleda za leto 2015. godine donetih na SEECOF-13 forumu;
- Korak 2: procena sadašnjeg stanja klime uključujući globalne karakteristike klime velikih razmera i procene njenih verovatnih promena u toku narednih meseci;
- Korak 3: donošenje zajedničke prognoze za zimu 2015/16. godine.

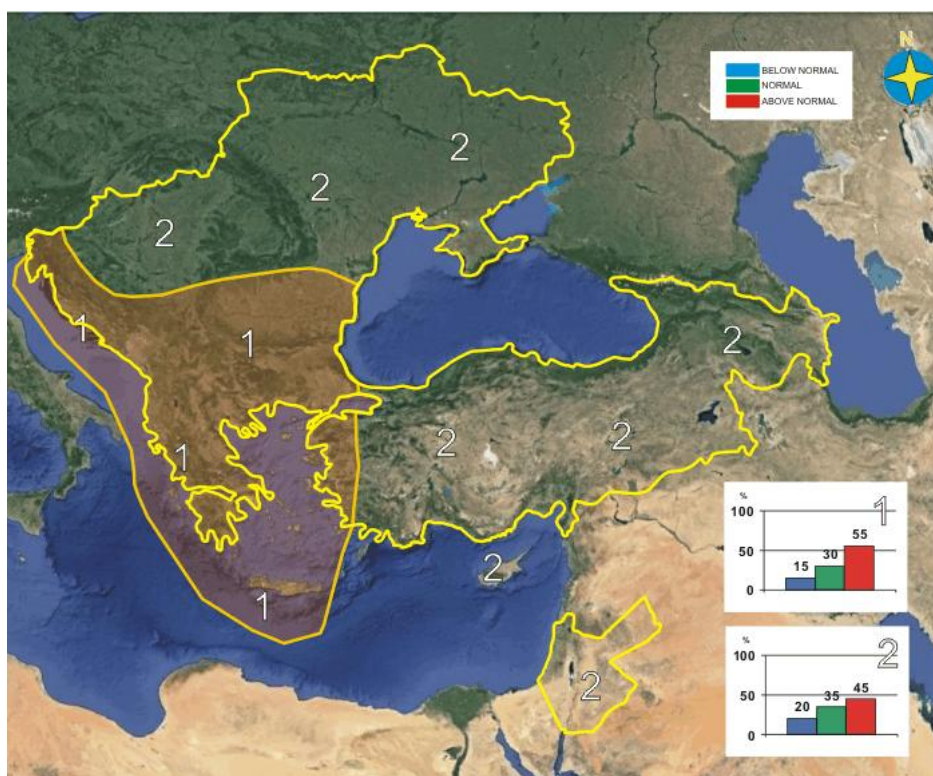
Sva relevantna dokumentacija postavljena je i ažurirana na internet strani SEEVCCC:
<http://www.seevccc.rs>

SEECOF-14 KLIMATSKI IZGLEDI ZA ZIMU 2015/16.GODINE

SEECOF-14 prognoza zasniva se na rezultatima dinamičkih modela, statističkih modela kao i poznatih telekonekcija klimatskih karakteristika velikih razmera. Analiza trenutnog stanja glavnih pokretača MedCOF-5 odnosi se takođe i na oblast Jugoistočne Evrope.

Jak El Ninjo koji se uspostavio u tropskom Pacifičkom Okeanu i za koji se očekuje da dostigne vrhunac negde krajem godine takođe bi mogao imati uticaja na klimatske uslove ove zime. Očekuje se da će se temperature površine mora niže od proseka, u oblasti severnog Atlantika, južnije od Grenlanda, zadržati tokom narednih nekoliko meseci uslovljavajući izvesnu predvidivost klimatskih uslova za nastupajuću zimu u oblasti Jugoistočne Evrope i Kavkaskog regiona. Kvazi-bijenalna oscilacija je trenutno u zapadnoj fazi i zadržaće se u toku narednih meseci. Ima izgleda da će lokalni klimatski uticaji, kao što su temperature površine Mediterana i Crnog mora, imati značajnu ulogu.

Karte pokazuju probabilističku zajedničku prognozu za tercilne kategorije anomalija sezonske srednje temperature i padavina, u odnosu na period 1981-2010. Zbog trenda klimatskog otopljanja, odabrani referentni period ima uticaja na anomalije.

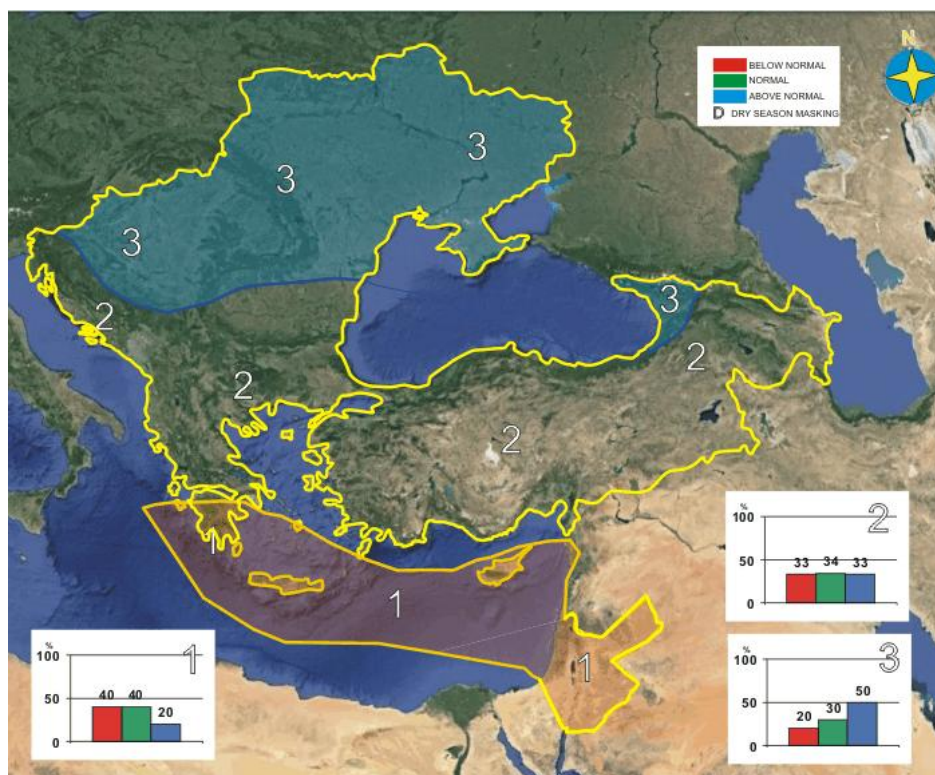
Slika 1. Grafički prikaz temperaturnih izgleda za zimu 2015/16. godine

Ima izgleda da će zbir efekata napred navedenih klimatskih faktora imati značajnog uticaja na strujanje nad našim regionom. Time se može objasniti da većina klimatskih modela predviđa anticiklonalnu anomaliju nad severozapadnom Afrikom i ciklonalnu anomaliju nad severozapadnom Evropom. Kao rezultat toga, pozitivne temperaturne anomalije se očekuju u našem regionu. Signal temperature je najjači iznad južne polovine Balkanskog poluostrva i zapadne obale Turske.

Za anomalije padavina, rezultati modela naglašavaju južno-severni gradijent. Iznad severne polovine Balkanskog poluostrva i severozapadnog dela Kavkaskog regiona, postoji povećana verovatnoća za zimsku sumu padavina veću od normale. Prema modelu, padavine ispod proseka se očekuju iznad

južne Grčke, Kipra i jugoistočne Mediteranske oblasti. Viši stepen nesigurnosti za padavine dominira u preostalom delu regiona Jugoistočne Evrope (videti sliku 2 za ukupne količine padavina tokom zime).

Varijacije tokom zime, koje nije moguće predvideti dugo vremena unapred, mogu povremeno dominirati, tako da se redovna ažuriranja prognoze obavezno preporučuju. Pored toga, regionalni faktori (kao npr. temperature površine mora u manjim basenima regiona) mogu uticati na lokalnu varijabilnost u većoj meri nego obično.

Slika 2. Grafički prikaz padavinskih izgleda za zimu 2015/16. godine

Sezonski proseci ne daju detaljne informacije o kratkotrajnim periodima tokom zime, tako da je moguće da i tokom prosečne zime bude kratkotrajnih perioda hladnog zimskog vremena (npr. zimskih oluja, veoma hladnih ili veoma vlažnih perioda) što može dovesti do značajnih društveno ekonomskih posledica.

Treba imati u vidu da je sezonske prognoze neophodno prikazati i u pogledu verovatnoće usled postojeće nesigurnosti. Svaki dalji savet o signalima prognoze, kratkoročnim ažuriranjima i upozorenjima će biti dostupan tokom zime od nacionalnih meteoroloških službi, zajedno sa detaljima o metodologiji i potencijalu dugoročnih prognoza.

Napomena: Grafički prikaz klimatskih izgleda u ovom izveštaju služi samo kao smernica i ne predstavlja nikakvo mišljenje o pravnom statusu bilo koje zemlje, teritorije, grada ili oblasti, o njihovim nadležnim vlastima, niti se bavi njihovim granicama.

DODATAK A: Strane koje su dale doprinos forumu SEECOF-14

- Svetska meteorološka organizacija
- Met Office, Ujedinjeno Kraljevstvo
- Međunarodni istraživački institut za klimu i društvo, Sjedinjene Američke Države
- Evropski centar za srednjoročne prognoze vremena (ECMWF)
- Meteo France, Republika Francuska
- Roshydromet, Ruska Federacija
- Deutscher Wetterdienst, Federalna Republika Nemačka
- Nacionalni centar za prognozu životne sredine, Sjedinjene Američke Države
- Podregionalni centar za klimatske promene za jugoistočnu Evropu čiji je domaćin Republički hidrometeorološki zavod, Republika Srbija
- Nacionalni institut za meteorologiju i hidrologiju, Republika Bugarska
- Državni hidrometeorološki zavod, Republika Hrvatska
- Meteorološka služba, Republika Kipar
- Nacionalna meteorološka služba Grčke, Grčka
- Nacionalna agencija za životnu sredinu Gruzije, Gruzija
- Meteorološka služba Republike Mađarske, Republika Mađarska
- Republički hidrometeorološki institut, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija
- Hidrometeorološki institut Crne Gore, Crna Gora
- Nacionalna meteorološka služba, Rumunija
- Republički hidrometeorološki zavod Republike Srpske, Republika Srpska, Bosna i Hercegovina
- Republički hidrometeorološki zavod, Republika Srbija
- Hidrometeorološki centar Ukrajine, Ukrajina